

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Divus Sebastianus Eberspergæ Boiorum Propitius, Seu
Cultus Eiusdem Gloriosi Martyris à Prima Loci Fundatione
Ad Nostra Usque Tempora Propagatus, Et Nunc Publicæ
Luci Datus**

Widl, Adam

Monachij

§. I. Memorabilia antiqua.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37233

§. I.

MEMORABILIA ANTIQUA.

NArrationem ordior à casu toti Eberspergæ ab hominum memoria funesto imprimis, ac luctuoso. Accidit is Anno Christi M. CCCV. dies erat Maij quartus S. Floriano Martyri Sacer, quo jam in vesperam declinante, ortum est repente sævum incendium flammâ tam voraci & insuperabili, ut intra noctis unius spatium totum Monasterium, templum ipsum, & quicquid erat officinarum, miserabili prorsus spectaculo penitus deflagaverit. Terribilis domûs ac ceterorum jactura fortè censerî poterat, cum ita acciderit, nisi etiam omnis Ecclesiæ sacra supellex, serica & argentea, Ornatus templi, tapetia, Phrygii operis emblemata, Divorum item Reliquiæ gemmis, & argento pretiosæ, eodem igne correptæ, uti

*Incendium
Monasterii
Ebersper-
gensis.*

N 2 &

*Servatum
in incendio
Cranium S.
Sebastiani
aiusque Sta-
tue.*

& scripta documenta pleréque in-
teriissent. Grande nihilominus mi-
raculum in mediis flammis, ipso
igne illustrius eluxit, quod D. Se-
bastiani Cranium, ipsaque Divi
gentea Statua immani hoc invale-
scente incendio intacta ambo per-
stiterint, nec non lignea quadam
ejusdem Sancti cubitalis imago
quæ inter vivas prunas inventa, sed
ab illis inviolata, & non nisi fumo
aliquantum afflata postmodum ad
perpetuam rei memoriam in pu-
blico templo supra ferreos claustrum
Choro Ecclesiæ prætentos statua,
& collocata etiamnum à piis pere-
grinis colitur, appenso picto titulo
in formam scuti confecto, qui re-
seriem explicat brevi epigrapha
stylo vernaculo.

Tanta igitur cum fuerit ignis re-
verentia in venerabile Divi Tur-
laris Cranium, ceteris omnibus fere
consumptis, est sanè, cur nobis etiam
reliquum damnum gratulemur, ac

in lucro reponamus ipsum detri-
mentum: nam, si pretiosum hoc
quoque ipsanum incendio illo pe-
riisset, fortè etiam Religio & pere-
grinorum confluentium numerus
multum sui imminutione passurus
fuiſſet. Mansit præterea illæsum
Beatiss. Virginis Sacellum, tametsi
contiguum, & proximum Sacello
S. Stephani, quod & ipsum, & ce-
tera, quæ circum stabant, exusta
luculento testimonio sunt, etiam
igni Elementorum rapacissimo res
Sacras in pretio esse, & venera-
tione.

*Illæsum Sa-
cellum Bea-
tiss. Virg.*

Quàm miserabilis tunc Eber-
spergæ facies fuerit, faciliùs cogi-
taverint, qui hæc legunt, quàm ego
scripserim. In cineres, uti dictum,
subsederunt pleraque, DEO, quan-
tùm fas est opinari, antiquæ Eccle-
siæ exustionem permittente, ut se-
cutoris annis de antiquo cinere sur-
geret Templum novum multò splen-
didius, amplum, & aliquot millium

capax, illud ipsum, quod antiquo opere ac firmo, hodieum visitur, altum, magnificum, triplici nave, vocant, distinctum, eleganti fornice apertum, gigantæis Colossis, ceu totidem Atlantibus sustentatum, peramœnâ formâ, luce copiosa illustre, dignum S. Sebastiano domicilium & adventantium peregrè Advenis sacrarium.

Atque ita quidem incendium se habuit, ab illo autem nos alia narratio avocat, quæ ut passim intelligatur, operæ pretium esse videtur. Solebant antehac à pluribus retro annis pii peregrini pleno, confertoque agmine volantibus vexillis & labaris ad invocandum S. Sebastianum solenniter Eberspergam conflueri ipso Ascensionis Domini pervigilio. At verò hic dies postmodum de imperio majorum meritum in alium translatus, ac commutatus est. Occasio translationis fuit, quam subjungo.

Vo-

Volvebatur Annus à Christo mil-
lesimus trecentessimus octuagesi-
mus octavus, quo DEO placuit su-
am Bavariam, multis aliis argu-
mentis dilectā novo thesauro, ha-
ctenus incognito beare. Jacebant
multis retrò annis, vel fortè etiam
Seculis in montis Andecensis, seu
Sancti, ædicula, sub ima terra re-
conditæ nobilissimæ Sanctorū Re-
liquiæ. Has, DEO revelante, ti-
midus mus ex latebris suis exiliens,
ac schedam rostello suo præferens
detexit: Scriptura namque indici-
um fecerat latentis thesauri, quam
secuti illi, quorum intererat, ege-
stâ humo plumbeam capsam effo-
derunt, in qua divini Panis formæ,
seu Hostiæ prodigiosæ tres, aliæque
præcipua lipsana recondebantur.
Qui accuratiorem Inventionis hu-
jus descriptionem avet, consulat
Metropolin Hundii, Chronicon
Andecense, Excubias Tutelares
Brunneri; Nos ea duntaxat hîc po-

*Dies Solen-
nissimæ sup-
plicationum
translatæ.*

198 *Memorabil. antiq. post mort. Funda*
nimus, quæ ex occasione ad rem
nostram pertinent. Cùm igitur Sa-
eri hujus thesauri inventi lætissima
fama totam Bavariam, uti par erat
exhilarâisset, & mox pietas recer-
ac festiva totam populi accurren-
undam, imò. integras Urbes ad-
in Montem sanctum Andecensem
de imperio Principis ipso Ascensio-
nis Domini pervigilio traxisset, In-
dulgentiis etiam Plenariis à Nico-
lao V, eum in diem concessis ardor
fidelium ampliùs inflammatus fu-
isset, inde factum est, ut Ebersperga-
rum temporis longè pauciores in
eo pervigilio, quàm antehac pere-
grinos numeraret. Quare Præsi-
des religioni loci, atque frequentia
consulturi, eò tandem permoti sunt,
ut, si pristinum populum, ac nume-
rum Eberspergam revocare, ac de-
inceps secuturis annis ibidem con-
servare percuperent, diem aliud
pietati pristinae solennem nomina-
rent, ac constituerent: quod & fa-
ctum

ctum est, uti prudenter, ita etiam feliciter, priorque supplicationum Sanctitas in pervigilium Dedicatio- nis Ecclesiae, quae in Dominicam secundam post Pascha, Misericor- diae appellatam, incidit, translata est, qui dies etiamnum publicis nundinis, & ostensione sacrarum Reliquiarum à pluribus mortalium eo confluentium millibus ibidem colitur, ita, ut templum sanè am- plum proceltae populi quandòque nimis angustum sit.

Quoniam autem hoc loco sacra- rum Reliquiarum, quas Ebersperga servat, & praecipuam Religione colit, mentio ex occasione facta est, rem gratam pio Lectori me facturum arbitratus sum, si praeteritis silentio minoribus, praestantiores illarum hic allegarem, quarum utique lon- gè plures futurae erant, nisi edax ille ignis, de quo paulò supra me- minimus, toto exusto Monasterio & templo, etiam Sacrum hunc the-

N 5 sau-

200 *S. Reliq. de Vestib. Christi, & armis*
saurum absumpsisset, ac Divorum
Cineres redegit in cineres,

PRÆSTANTIORES
QUÆDAM RELIQUIÆ, QUAS
EBERSPERGA SERVAT, AC CO-
LIT. DE VESTIBUS CHRISTI ET
ARMIS REDEMPTIONIS
NOSTRÆ.

SERVAT Ebersperga jam ab anti-
quo plures particulas de rebus
illis, quas Christus, cum in terris
versaretur, usu suo consecravit, no-
minatim de Præsepi Christi, de
pannis & fasciis, quibus infans fuit
involutus. Frustillum item de ru-
nica Christi, non eâ, quæ fuit in-
confutis: De Columna Christi, de
lapide, Sanguine Christi signato, de
ipsis flagellis Christi, de monte Cal-
varix, de Sepulcro Christi: plu-
res item particulas de sancta Cruce,
quarum una notabilis & majus-
cula.

Inter

Inter has eminent Notabilis pars Sudarii Olivetani, Sanguine Christi imbuti, quo Christus Redemptor noster prodigiosum illius horti Sudorem tersisse creditur, cujus sanguinei roris guttæ, ac characteres etiamnum clarissimâ rubricâ in peplo illo apparent; quod sanctissimum Redemptionis nostræ spoli- um, Divini Sanguinis pretio liberaliter tinctum ac purpuratum Religiosissimus Abbas Eckardus dono Sereniss. Bojorum Ducis, cui in paucis eharus & acceptus erat de singulari gratia obtinuit, & postmodum argenteâ, ut vocant, Monstrantiâ visendi operis, decentissimè inclusit.

Habetur ejusdem curâ in conquirendis Reliquiis post ingens illud incendium perquâm diligenti, ac sedulâ, notabilis particula Coronæ spineæ, in parvum sertulum contorta, itidem argenteæ hierothecæ inclusa. præter hunc Sacrum

ra-

ramusculum adsunt duæ aliæ Spinæ
 majores ex eodem Christi Regnatis à ligno diademate, dono Authentico Serenissimi Guilielmi V. Ducis Bavarix, de cujus auctoritate explicatiùs agemus §. seq. Ad sunt præterea duæ particulæ de sacra quadam Hostia, quæ ante ducentos annos, & ampliùs mirabiliter, uti antiquus Reliquiarum Liber vetustissimo caractere scriptus refert, in carnem fuit conversa.

DE RELIQUIIS BEATISSIMÆ VIRGINIS.

Servantur particulæ quædam de Veste & Toga Beatiss. Virg. De ejusdē Velo & Cingulo, Item aliquid de Crinibus. Quibus ad numero notabilem imaginē ex Quercu Fojens.

RELIQUIÆ DE SS. MARTYRIBUS, CONFESSORIBUS AC VIRGINIBUS.

Primarium, quo Ebersperga jam à septingentis annis & ultra gloria

gloriatur, ipsanū est, Cranium S. Sebastiani Mart. de quo cū fuisset supra in vita S. Sebastiani §. 4. & in Eberhardo I. Semptensium Comite dictum sit, eò pium Lectorē remitto.

Adest præterea extrema Cuspis, seu Sagittæ spiculū, quo Divus ad palum fuit impetitus ac contactus, Ad sunt plura ossicula de eodem S. Martyre.

Adest Dens S. Joannis Baptistæ, Dens item S. Mauri Martyris: Integer digitus nominatissimi Martyris S. Vincentii: Ossa plura & magna tam de Societate S. Mauricii, quàm S. Gereonis: Crania duo ex Societate S. Mauricii: Mentū unius ex Thebæis: Costa una ipsius S. Gereonis Mart.: Os magnum ex Societate SS. Maurorum. Servatur porro digitus S. Romedii Comitis, quatuor Crania ex Societate S. Ursulæ dono Sereniss. Ducis Bavariz Guilielmi V. de quibus §. sequenti. Ossa plura & magna ex eadem Victrice Societate: Os item magnum
de

de S. Bufina Virg. & Mart. quæ omnia ut plurimum argento inclusa religiosissimè asservantur, in quibus brevissimè recensendis secutus sumus eruditissimum Bollandum qui in Actis suis, quæ scripsit de Sanctis, post enarratas vitas, apponit etiam, ubi potest, locum Reliquiarum. Laudetur DEUS in Sanctis suis,

§. II.

MEMORABILIA POSTERIORUM TEMPORUM.

*Societas Ies
Ebersper-
gam intro-
ducta.*

Quomodo, & quâ ratione Anno Millesimo Quingentesimo Nonagesimo Sexto Societas Iesue Eberspergam introducta, & locus ille Collegio Monacensi traditus sit, consulatur Clarissimus Vir *Wolfgangus Fundius*, ejusque profectus *Doctor Gerwoldus* in aucta *Metropoli Salisburgensi Tom. 2. fol. 285.* Facta porro eâ introductione, prima sta-